

KLASIKAPLUS.CZ

1. Ondřej Havelka: Je dobře, když režisér umí noty

27.10.2024 klasikaplus.cz - Petr Veber

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** Jakubem (2); Kleckerem (2); divadla; moravskoslezského; Národního; NDM

"Když mluvím o tom, že představení musí být zábavné, tak to samozřejmě nemyslím jen ve smyslu srandy. I vážné věci mohou být inscenovaný způsobem, který diváka baví."

"S výtvarnicí kostýmů a se scénografem jsme to vymysleli jako baroko, ale trochu punkové."

"S mým hlasovým volumenem na operní pěvce samozřejmě zdaleka nestačím. Jsem prostý, swingový, mikrofonový crooner." Na scénu Mahenova divadla, kde měla v roce 1938 premiéru, se vrací opera Šarlatán od Pavla Haase. Pohostinské vystoupení **Národního divadla moravskoslezského** na festivalu Janáček Brno 2024, dirigované **Jakubem Kleckerem**, se koná 8. listopadu. Režisér této nové ostravské inscenace Ondřej Havelka v rozhovoru pro portál KlasikaPlus.cz popisuje, jak obvykle nad operními úkoly pracuje, vyjadřuje se k současným častým režijním aktualizacím operních děl a přibližuje Haasova Šarlatána. Nakonec odpovídá i na otázku, jestli by si nechtěl sám zahrát v nějaké opeře.

Řekl bych, že jste docela hravý... Souhlasil byste?

Ano, jsem. Celý život si hraju, což pro mou profesi, pro mou práci, je – jak věřím – velmi pozitivní. V soukromí moje infantilita některým leze na nervy.

Já jsem ale slovo infantilita nepoužil!

No to ne... Ale já jsem opravdu rád, že pořád mám hravou duši, protože to ke kreativitě, pokud ji člověk má, patří.

Kolikátou je Haasův Šarlatán vaší operní režii?

Musím přiznat, že jste mě zaskočil. Já to vlastně nepočítám...

První byla v roce 2004 hokejová opera Nagano?

Ano. Potom byla v Brně Prodaná nevěsta, která se mimochodem hraje dodnes...

Pak Pucciniho Bohéma... A letos Smetanovo Tajemství... A mezitím?

Spousta dalších. Respektive řada dalších...

Doufám, že nemáte v úmyslu se do budoucna opery vzdát!

Ne, mě opera baví. A navíc každá operní režie je velké dobrodružství. Je to náročný obor, myslím si, že pro režiséra, nebo vlastně pro všechny tvůrce představení, je opera obor mnohem náročnější než činohra, která má časovou vůli. V opeře je čas definován hudbou. A v daném čase musíte daný tvar naplnit.

Ale přesto i v tom daném tvaru má fantazie velké pole působnosti, ne?

Ano. Čas se dá naplnit různě. Anebo se taky dá nenaplnit – a pak je to nuda.

Nuda je mimochodem věc, které se bráníte podvědomě?

Ne. Zcela vědomě. Aby představení nebyla nuda, je můj zásadní plán. Ať už ve smyslu srandy, nebo napětí. Vždycky, když mluvím o tom, že jakékoli představení, i operní, musí být zábavné, tak to samozřejmě nemyslím jen ve smyslu srandy. Zkrátka musí bavit. I vážné věci mohou být inscenovaný nudně, nebo naopak zajímavě, zábavně, strhujícím způsobem, který diváka baví.

Co všechno děláte, když se jako režisér připravujete na novou inscenaci? Studujete hudbu a přemýšlíte nad režijní knížkou?

Musím přiznat, že nejsem v přípravách až tak exaktní, nekreslím si do klavírního výtahu nebo do režijní knížky aranžmá, protože mám raději, když vzniká víc spontánně, na základě dané situace, kterou vymyslím a interpretům předložím. A oni se v tom pak začnou nějakým způsobem chovat.

Plán ale musí být.

Ano, plán ano. Přečtu si libreto, potom si poslechnu hudbu, pak libreto probírám s nahrávkou a s klavírním výtahem... – a přemýšlím, o čem budu vyprávět. A rozhodně se zajímám i o okolnosti vzniku opery. Proč a za jakých okolností ji autoři napsali, je velice důležité. Vyplyne mi pak, co tím mysleli, co akcentovali... Takováto příprava je asi tím nejzákladnějším. A samozřejmě se snažím vymyslet, aby vyprávění bylo co nejzajímavější, aby bylo zajímavé a třeba i nečekané, abych zpěvákům připravil zajímavé situace, které jsou třeba i neobvyklé, ale které jsou ze života. Aby vyprávění bylo životné, aby bylo divákům srozumitelné.

Pak přijdete před zpěváky...

...a řeknu jim, že tohle je o tom a tohle o onom, tady že si myslím, že situace je taková a tady taková... A pak začneme zkoušet, jestli to tak může být.

Předehráváte jim?

Ano. Často. Dlouho jsem měl mindrák, že nejsem schopen se ovládnout, abych neukazoval. Ale pak jsem zaznamenal v nějakém rozhovoru nebo dokumentu o Miloši Formanovi odpověď na stejnou otázku: Samozřejmě, vždycky jsem předehrával. Ptali se ho: Počkejte – vy jste předehrával i hollywoodským hvězdám? A on odpovídá: Těm taky. – Díky tomuhle jsem se uklidnil, že to, co dělám, není chyba. Navíc někteří operní pěvci třeba nemají takové herecké zkušenosti a ve chvíli, kdy jim člověk dokáže poradit nějaký jednoduchý princip nebo figl, jak vyjádřit nějakou emoci nebo pohnutí mysli, bývají docela šťastní. Takže už zábrany nemám a často předvádím, jak by to mohlo vypadat, jak by mohli reagovat a podobně.

A režírujete úplně všechny postavy? Nebo něco v pozadí je ve výsledku samovolnější?

Všechny, samozřejmě. Velcí režiséři byli velcí, protože věděli, že druhý plán může být ještě důležitější než ten první.

Včetně každého sboristy?

Ano, snažím se o to. V českém operním systému je sice dost obtížné, především časově, právě tohle zvládnout, na sbor většinou nezbyvá dost času. Dovolit si detailní práci s každým jednotlivým členem sboru je luxus. Myslím, že zrovna v Šarlatánovi se mi ale podařilo, že to sboristy baví. Jsou vděční, když s nimi někdo pracuje. Mnozí režiséři je jen někde postaví...

Haasovu hudbu jsme neznali. Baví vás?

Je trochu atonální, ale je v ní řada odkazů na jarmareční popěvky, na téměř lidové písně. To jsou záchytné body, které i neznalý divák jistě ocení. V praxi se na začátku dlouho zkouší jen s klavírem – a klavírní výtah samozřejmě instrumentaci dokonale neobsáhne. Pro zpěváky jde spíše o orientaci. Ale ve chvíli, kdy nastoupili muzikanti na orchestrální zkoušky, jsme všichni pookřáli... Pokud se týká dramatické stavby, má to Pavel Haas vymyšlené moc dobře. Hudba s divadlem mu dobře funguje. Respektive možná moje divadlo s jeho hudbou.

Jste s výsledkem spokojen?

Víte, na vysněný ideál, ke kterému směřujete, málokdy dosáhnete, ale to je normální, takový je osud všech tvůrců, kteří mají nějakou představu či vizi a chtějí ji naplnit. Nejde jen o to, mít představu a vědět, jak jí dosáhnout, ale ve hře jsou i další okolnosti: zpěváci cestují mezi jednotlivými divadly a nastávají absence, přicházejí nemoci a zaskoky, někdy dokonce i povodně... Záleží i na počtu zkoušek, které má režisér pro daný projekt k dispozici. Precizně vypracovat všem své představy není jednoduché... Když jsem poprvé četl libreto a když jsem poprvé slyšel hudbu, nebyl jsem z toho úplně moudrý, ale je to i tím, že jediná nahrávka, která existuje, není podle mého názoru moc dobrá. Jsou v ní pořád pomalá tempa. Trochu jsem se bál temporytmického stereotypu, ale pak jsme se s dirigentem **Jakubem Kleckerem** dohodli na svižnějších a proměnlivějších tempech a partitura najednou ožila. Tahle inscenace byla velkou výzvou, ale bavila mě.

Vymýšlel jste nějakou zásadní aktualizaci?

Jde o příběh o kočovném ranhojiči, který v době pozdního baroka operuje lidi na jarmarcích a poutích. To je klíčová okolnost. Takže tahle opera se dá opravdu těžko nějak aktualizovat... Tak jsme to s výtvarnicí fantaskních kostýmů Kateřinou Štefkovou a se scénografem Jakubem Kopeckým vymysleli jako baroko, ale trochu punkové. Nejsme ilustrativní, pokusili jsme se o jemnou metaforu, nadsázku. Snažil jsem se příběh vyprávět tak, aby byl srozumitelný. Trochu jsem ovšem klesl v počtu epizodních postav. Myslím, že to celku prospělo.

Asi byste nešel do současného trendu některých režisérů, vymýšlet něco hodně jiného.

Já říkávám, že pokud režisér koncept jasně obhájí – byť by byl hodně nečekaný, aktualizovaný – a naplní ho lidským příběhem, tak je to v pořádku. Ale ona mnohdy celá věc skončí jen u toho konceptu, zpěváci nevědí souvislosti, možná ani režisér ne – a pak to celé může skončit jako paskvil. Tohle opravdu nedělám.

Režisérský koncept přece musí fungovat i s libretem a s hudbou, že...

A někteří konceptualisté právě na to dnes neberou moc ohledy. Pro mě je důležité, že hudba vždy patří do konkrétní hudební epochy a od toho se těžko dokážu oprostít. U modernějších děl, jako třeba Haasův Šarlatán, je hudba méně zařaditelná do nějakého jasněho historického období, takže je to o něco volnější.

Zásadní otázka na tělo: Musí umět režisér noty?

Já nevidím do duše a do svědomí druhých... Ale je dobře, když režisér umí noty, když se umí orientovat v klavírním výtahu opery. Je to docela důležité.

Naznačil jste, že opera je pro režiséra těžší než činohra. Jaké v tomto směru máte zkušenosti?

Režiroval jsem komedie, spíše ovšem klasicky muzikálového typu. Já do komedií používám vždy dobové písně. Vybírám je tak, aby na situaci navazovaly, nebo s ní kontrastovaly. Bylo to tak v mém divadelním Saturninovi, ve Zločinu v posázavském Pacifiku nebo v Mužích v ofsajdu... Byly to spíš činohry s hudbou, s písněmi.

Takže jste vlastně nереžiroval klasické činohry, jako je třeba Maryša...

Zatím ne. Musím říci, že hudba mi zásadně pomáhá. Můžu se o ni opřít, je kotvou, jistotou, která je pro mě strašně důležitá.

A to vlastně hodně platí i o vaší práci pro film a televizi, o dokumentech, o klipech, o filmu o Magdaleně Kožené...

Ano. A dokonce můj jediný hraný film Hastrman byl postaven do velké míry na hudbě. Téma Urbanova románu jsem tehdy uchopil opravdu s nadšením, protože jsem tušil, že budu moct využít folklor, ať už jde o zvyky a rituály, nebo o hudbu. I v tomto případě to byla hudba, která mě podržela.

Ptal jsem se, jestli jste hravý... Nezatoužil jste si také zahrát v nějaké opeře? Alespoň epizodně? A nemám tím na mysli výstup typu na festivalu v Litomyšli, kdy jste před představením zábavným způsobem vysvětloval, jak je to v tamní sportovní hale s kulisami.

No to by asi musela být nějaká činoherní role nebo nějaký statista. Protože s mým hlasovým volumenem na operní pěvce samozřejmě zdaleka nestačím. Jsem prostý, swingový, mikrofonový crooner.

A co třeba Principál ve scéně komediantů v Prodané nevěstě?

Je pravda, že jsem do téhle role v Brně obsadil Martina Zbrožka. A pěvecky ji dal, i když není zpěvák. Dokonce před Smetanovou Litomyšlí začal chodit na hodiny zpěvu. A vyplatilo se to. Já myslím, že u Principála opravdu především jde o to, aby to byl...

...komediant?

Ano, vždyť je známo, že ho hrával třeba i Vlasta Burian. Nebo František Filipovský. To byli lidé, kteří uměli zpívat, a byli to skvělí herci. Pak je jejich obsazení do téhle role odůvodnitelné. Myslím ostatně, že by se tahle tradice měla zachovávat.

Takže ještě jednou: Principála byste si nezkusil, kdyby vám ho někdo nabídl?

Do zpívané role v opeře bych opravdu nešel.

.....

Šarlatán, jediná opera Pavla Haase, Janáčkova brněnského žáka, jehož život se uzavřel v Osvětimi na podzim roku 1944, má autorovo vlastní české libreto vycházející z německé povídky Doktor Eisenbart od Josefa Wincklera z roku 1929. Brněnský rozhlasový orchestr uvedl v červnu 1937 koncertní suitu, premiéra opery se v Zemském divadle v Brně, dnešním Mahenově, uskutečnila až 2. dubna 1938. Koncertně zazněla pak teprve v červnu 1997 v Praze, kde vznikl i záznam vydaný na CD. Za prvním poválečným jevištním uvedením stál v roce 1998 operní festival v irském Wexfordu.

O prvním novodobém českém scénickém nastudování, které mělo premiéru v Ostravě letos na podzim, čtete ZDE . O Havelkově

inscenaci Smetanovy opery Tajemství, zmiňované v rozhovoru, čtěte ZDE , o jeho brněnské Prodané nevěstě ZDE
Foto: MTF Zlatá Praha / Mikuláš Křepelka, **NDM** / Martin Popelář, Smetanova Litomyšl / Ivan Krejza, ND / František Ortmann, ND /
Serghei Gherciu, ND / Jan Hromádko, NdB / Marek Olbrzymek, SKC Kuřim / Melody Makers

[« zpět na začátek](#)

© NEWTON Media, a. s., tel.: +420 225 540 801-2, www.anopress.cz, obchod@anopress.cz

Ondřej Havelka: Je dobře, když režisér umí noty

neděle, 27. říjen 2024 11:02 [Petr Veber](#)

„Když mluvím o tom, že představení musí být zábavné, tak to samozřejmě nemyslím jen ve smyslu srandy. I vážné věci mohou být inscenovaný způsobem, který diváka baví.“

„S výtvarnicí kostýmů a se scénografem jsme to vymysleli jako baroko, ale trochu punkové.“

„S mým hlasovým volumenem na operní pěvce samozřejmě zdaleka nestačím. Jsem prostý, swingový, mikrofonový crooner.“

Na scénu Mahenova divadla, kde měla v roce 1938 premiéru, se vrací opera Šarlatán od Pavla Haase. Pohostinské vystoupení Národního divadla moravskoslezského na festivalu Janáček Brno 2024, dirigované Jakubem Kleckerem, se koná 8. listopadu. Režisér této nové ostravské inscenace Ondřej Havelka v rozhovoru pro portál KlasikaPlus.cz popisuje, jak obvykle nad operními úkoly pracuje, vyjadřuje se k současným častým režijním aktualizacím operních děl a přibližuje Haasova Šarlatána. Nakonec odpovídá i na otázku, jestli by si nechtěl sám zahrát v nějaké opeře.

Řekl bych, že jste docela hravý... Souhlasil byste?

Ano, jsem. Celý život si hraju, což pro mou profesi, pro mou práci, je – jak věřím – velmi pozitivní. V soukromí moje infantilita některým leze na nervy.

Já jsem ale slovo infantilita nepoužil!

No to ne... Ale já jsem opravdu rád, že pořád mám hravou duši, protože to ke kreativě, pokud ji člověk má, patří.

Kolikátou je Haasův Šarlatán vaší operní režii?

Musím přiznat, že jste mě zaskočil. Já to vlastně nepočítám...

První byla v roce 2004 hokejová opera Nagano?

Ano. Potom byla v Brně Prodaná nevěsta, která se mimochodem hraje dodnes...

Stavovské divadlo: *Nagano* – režie: Ondřej Havelka

Pak Pucciniho Bohéma... A letos Smetanovo Tajemství... A mezitím?

Spousta dalších. Respektive řada dalších...

Doufám, že nemáte v úmyslu se do budoucna opery vzdát!

Ne, mě opera baví. A navíc každá operní režie je velké dobrodružství. Je to náročný obor, myslím si, že pro režiséra, nebo vlastně pro všechny tvůrce představení, je opera obor mnohem náročnější než činohra, která má časovou vůli. V opeře je čas definován hudbou. A v daném čase musíte daný tvar naplnit.

Ale přesto i v tom daném tvaru má fantazie velké pole působnosti, ne?

Ano. Čas se dá naplnit různě. Anebo se taky dá nenaplnit – a pak je to nuda.

Národní divadlo Praha: *Tajemství* – režie: Ondřej Havelka

Nuda je mimochodem věc, které se bráníte podvědomě?

Ne. Zcela vědomě. Aby představení nebyla nuda, je můj zásadní plán. Ať už ve smyslu srandy, nebo napětí. Vždycky, když mluvím o tom, že jakékoli představení, i operní, musí být zábavné, tak to samozřejmě nemyslím jen ve smyslu srandy. Zkrátka musí bavit. I vážné věci mohou být inscenovány nudně, nebo naopak zajímavě, zábavně, strhujícím způsobem, který diváka baví.

Co všechno děláte, když se jako režisér připravujete na novou inscenaci? Studujete hudbu a přemýšlíte nad režijní knížkou?

Musím přiznat, že nejsem v přípravách až tak exaktní, nekreslím si do klavírního výtahu nebo do režijní knížky aranžmá, protože mám raději, když vzniká víc spontánně, na základě dané situace, kterou vymyslím a interpretům předložím. A oni se v tom pak začnou nějakým způsobem chovat.

Plán ale musí být.

Ano, plán ano. Přečtu si libreto, potom si poslechnu hudbu, pak libreto probírám s nahrávkou a s klavírním výtahem... – a přemýšlím, o čem budu vyprávět. A rozhodně se zajímám i o okolnosti vzniku opery. Proč a za jakých okolností ji autoři napsali, je velice důležité. Vyplyne mi pak, co tím mysleli, co akcentovali... Takováto příprava je asi tím nejzákladnějším. A samozřejmě se snažím vymyslet, aby vyprávění bylo co nejzajímavější, aby bylo třeba i nečekané, abych zpěvákům připravil zajímavé situace, které jsou třeba i neobvyklé, ale které jsou ze života. Aby vyprávění bylo životné, aby bylo divákům srozumitelné.

Pak přijdete před zpěváky...

...a řeknu jim, že tohle je o tom a tohle o onom, tady že si myslím, že situace je taková a tady taková... A pak začneme zkoušet, jestli to tak může být.

Předehráváte jim?

Ano. Často. Dlouho jsem měl mindrák, že nejsem schopen se ovládnout, abych neukazoval. Ale pak jsem zaznamenal v nějakém rozhovoru nebo dokumentu o Miloši Formanovi odpověď na stejnou otázku: *Samozřejmě, vždycky jsem předehrával.* Ptali se ho: *Počkejte – vy jste předehrával i hollywoodským hvězdám?* A on odpovídá: *Těm taky.* – Díky tomuhle jsem se uklidnil, že to, co dělám, není chyba. Navíc někteří operní pěvci třeba nemají takové herecké zkušenosti a ve chvíli, kdy jim člověk dokáže poradit jednoduchý princip nebo figl, jak vyjádřit nějakou emoci nebo pohnutí mysli, bývají docela šťastní. Takže už zábrany nemám a často předvádím, jak by to mohlo vypadat, jak by mohli reagovat a podobně.

A režirujete úplně všechny postavy? Nebo něco v pozadí je ve výsledku samovolnější?

Všechny, samozřejmě. Velcí režiséři byli velcí, protože věděli, že druhý plán může být ještě důležitější než ten první.

Včetně každého sboristy?

Ano, snažím se o to. V českém operním systému je sice dost obtížné, především časově, právě tohle zvládnout, na sbor většinou nezbyvá dost času. Dovolit si detailní práci s každým jednotlivým členem sboru je luxus. Myslím, že zrovna v *Šarlatánovi* se mi ale podařilo, že to sboristy baví. Jsou vděční, když s nimi někdo pracuje. Mnozí režiséři je jen někam postaví...

Národní divadlo moravskoslezské: *Šarlatán* – režie: Ondřej Havelka

Haasovu hudbu jsme neznali. Baví vás?

Je trochu atonální, ale je v ní řada odkazů na jarmareční popěvky, na téměř lidové písně. To jsou záchytné body, které i neznalý divák jistě ocení. V praxi se na začátku dlouho zkouší jen s klavírem – a klavírní výtah samozřejmě instrumentaci dokonale neobsáhne. Pro zpěváky jde spíše o orientaci. Ale ve chvíli, kdy nastoupili muzikanti na orchestrální zkoušky, jsme všichni pookřáli... Pokud se týká dramatické stavby, má to Pavel Haas vymyšlené moc dobře. Hudba s divadlem mu dobře funguje. Respektive možná moje divadlo s jeho hudbou.

Jste s výsledkem spokojen?

Víte, na vysněný ideál, ke kterému směřujete, málokdy dosáhnete, ale to je normální, takový je osud všech tvůrců, kteří mají nějakou představu či vizi a chtějí ji naplnit. Nejde jen o to, mít představu a vědět, jak jí dosáhnout, ale ve hře jsou i další okolnosti: zpěváci cestují mezi jednotlivými divadly a nastávají absence, přicházejí nemoci a zaskoky, někdy dokonce i povodně... Záleží i na počtu zkoušek, které má režisér pro daný projekt k dispozici. Precizně vypracovat všem své představy není jednoduché... Když jsem poprvé četl libreto a když jsem poprvé slyšel hudbu, nebyl jsem z toho úplně moudrý, ale je to i tím, že jediná nahrávka, která existuje, není podle mého názoru moc dobrá. Jsou v ní pořád pomalá tempa. Trochu jsem se bál temporytmického stereotypu, ale pak jsme se s dirigentem Jakubem Kleckerem dohodli na svižnějších a proměnlivějších tempech a partitura najednou ožila. Tahle inscenace byla velkou výzvou, ale bavila mě.

Vymýšlel jste nějakou zásadní aktualizaci?

Jde o příběh o kočovném ranhojiči, který v době pozdního baroka operuje lidi na jarmarcích a poutích. To je klíčová okolnost. Takže tahle opera se dá opravdu těžko nějak aktualizovat... Tak jsme to s výtvarnicí fantaskních kostýmů Kateřinou Štefkovou a se scénografem Jakubem Kopeckým vymysleli jako baroko, ale trochu punkové. Nejsme ilustrativní, pokusili jsme se o jemnou metaforu, nadsázku.

Snážil jsem se příběh vyprávět tak, aby byl srozumitelný. Trochu jsem ovšem klestil v počtu epizodních postav. Myslím, že to celku prospělo.

Národní divadlo moravskoslezské: *Šarlatán* – režie: Ondřej Havelka

Asi byste nešel do současného trendu některých režisérů, vymýšlet něco hodně jiného.

Já říkávám, že pokud režisér koncept jasně obhájí – byť by byl hodně nečekaný, aktualizovaný – a naplní ho lidským příběhem, tak je to v pořádku. Ale ona mnohdy celá věc skončí jen u toho konceptu, zpěváci nevědí souvislosti, možná ani režisér ne – a pak to celé může skončit jako paskvil. Tohle opravdu nedělám.

Režisérský koncept přece musí fungovat i s libretem a s hudbou, že...

A někteří konceptualisté právě na to dnes neberou moc ohledy. Pro mě je důležité, že hudba vždy patří do konkrétní hudební epochy a od toho se těžko dokážu oprostit. U modernějších děl, jako je třeba Haasův *Šarlatán*, bývá hudba méně zařaditelná do nějakého jasného historického období, takže je to o něco volnější.

Státní opera: *Komedianti / Sedlák kavalír* – režie: Ondřej Havelka

Zásadní otázka na tělo: Musí umět režisér noty?

Já nevidím do duše a do svědomí druhých... Ale je dobře, když režisér umí noty, když se umí orientovat v klavírním výtahu opery. Je to docela důležité.

Naznačil jste, že opera je pro režiséra těžší než činohra. Jaké v tomto směru máte zkušenosti?

Režiroval jsem komedie, spíše ovšem klasicky muzikálového typu. Já do komedií používám vždy dobové písně. Vybírám je tak, aby na situaci navazovaly, nebo s ní kontrastovaly. Bylo to tak v mém divadelním Saturninovi, ve Zločinu v posázavském Pacifiku nebo v Mužích v ofsajdu... Byly to spíš činohry s hudbou, s písněmi.

Národní divadlo Brno: *Falstaff* – režie: Ondřej Havelka

Takže jste vlastně nerežíroval klasické činohry, jako je třeba Maryša...

Zatím ne. Musím říci, že hudba mi zásadně pomáhá. Můžu se o ni opřít, je kotvou, jistotou, která je pro mě strašně důležitá.

A to vlastně hodně platí i o vaší práci pro film a televizi, o dokumentech, o klipech, o filmu o Magdaleně Kožené...

Ano. A dokonce můj jediný hraný film *Hastrman* byl postaven do velké míry na hudbě. Téma Urbanova románu jsem tehdy uchopil opravdu s nadšením, protože jsem tušil, že budu moct využít folklor, ať už jde o zvyky a rituály, nebo o hudbu. I v tomto případě to byla hudba, která mě podržela.

Ptal jsem se, jestli jste hravý... Nezatoužil jste si také zahrát v nějaké opeře? Alespoň epizodně? A nemám tím na mysli výstup typu na festivalu v Litomyšli, kdy jste před představením zábavným způsobem vysvětloval, jak je to v tamní sportovní hale s kulisami a se sněhulákem na scéně.

No to by asi musela být nějaká činoherní role nebo nějaký statista. Protože s mým hlasovým volumenem na operní pěvce samozřejmě zdaleka nestačím. Jsem prostý, swingový, mikrofonový crooner.

A co třeba Principál ve scéně komediantů v Prodané nevěstě?

Je pravda, že jsem do téhle role v Brně obsadil Martina Zbrožka. A pěvecky ji dal, i když není zpěvák. Dokonce před Smetanovou Litomyšlí začal chodit na hodiny zpěvu. A vyplatilo se to. Já myslím, že u Principála opravdu především jde o to, aby to byl...

...komediant?

Ano, vždyť je známo, že ho hrával třeba i Vlasta Burian. Nebo František Filipovský. To byli lidé, kteří uměli zpívat, a byli to skvělí herci. Pak je jejich obsazení do téhle role odůvodnitelné. Myslím ostatně, že by se tahle tradice měla zachovávat.

Takže ještě jednou: Principála byste si nezkusil, kdyby vám ho někdo nabídl?

Do zpívané role v opeře bych opravdu nešel.

.....

Šarlatán, jediná opera Pavla Haase, Janáčkova brněnského žáka, jehož život se uzavřel v Osvětimi na podzim roku 1944, má autorovo vlastní české libreto vycházející z německé povídky Doktor Eisenbart od Josefa Wincklera z roku 1929. Brněnský rozhlasový orchestr uvedl v červnu 1937 koncertní suitu, premiéra opery se v Zemském divadle v Brně, dnešním Mahenově, uskutečnila až 2. dubna 1938. Koncertně zazněla pak teprve v červnu 1997 v Praze, kde vznikl i záznam vydaný na CD. Za prvním poválečným jevištním uvedením stál v roce 1998 operní festival v irském Wexfordu.

O prvním novodobém českém scénickém nastudování, které mělo premiéru v Ostravě letos na podzim, čtěte [ZDE](#). O Havelkově inscenaci Smetanovy opery Tajemství, zmiňované v rozhovoru, čtěte [ZDE](#), o jeho brněnské Prodané nevěstě [ZDE](#).

Foto: MTF Zlatá Praha / Mikuláš Křepelka, NDM / Martin Popelář, Smetanova Litomyšl / Ivan Krejza, ND / František Ortmann, ND / Serghei Gherciu, ND / Jan Hromádka, NdB / Marek Olbrzymek, SKC Kuřim / Melody Makers